

րոյ ընդունեցաք զինքն իբրեւ գառաքեւական այր. որպէս ի շուրջաբերականն գրեալ կայր, թէ հասկ և թէ չհասկ, զանկարծամահի և զկանամբի, և զամենայն որ Սուրբ Էջմիածնի մուտքն էր՝ տվաք լիով անթերի ի ձեռն Տէր Մարտիրոս եպիսկոպոսին. գառածն ինքն իւր հոգովն թող պատմէ ձեզ: Դարձեալ տվաք հրամանացդ ք¹ արծաթ կրօշ աջամբոյր, և մէկ լավ շուրջառ բոլոր զգեստիւ առանց վարչամակի, տվաք Սուրբ Էջմիածնին: Խ. Ծ.² տուն հայ կամք բնակեալ ի մէջ իւրով քաղաքի: Աստուած իւրեանց պարաքատ³ տայ. աղէկ ընդունեցին, և աստուածապէս հարկիս արարին, և աղէկ ողորմութիւն տվին ի մարմնաւոր ընչից իւրեանց, որն շատ, որն սակաւ ըստ կարեաց իւրոց, և զինքն աղէկ սիրտով ճանապարհորդաց: Տէր Մարտիրոս եպիսկոպոսն ինչպէս որ տեսաւ աչօքն՝ այնպէս թող պատմէ:

Դարձեալ ծանուցանեմք հոգեւոր տեառնդ մերոյ զմեր սակաւութիւնս ի մէջ այլասեռից. ամէնքս ազգեւտակ եմք, խառնակել եմք հետ միմեանց, ոմն ազգակցութեամբ և ոմն խնամութեամբ. չի լինիր որ այս բանս ի մեր մէջն չլինի: Երթամք ի Ֆռանկէ և յՈւռլէ աղջիկ առնումք և աղջիկ տամք, հաւատոց պատառում կը լինի, և յետին շար կու լինի քան զառաջինն. լաւ է մասնաւոր շար լինալու քան զբուն շար: Տէր Մարտիրոս եպիսկոպոսն ինչպէս որ զմեր նեղութիւնս աչօքն տեսաւ՝ հոգովն թող պատմէ: Հրամանքդ մեզ հոգեւոր հայր ես և մեք քո հնազանդ ծառայքս. խղճայ մեր անճարակութեանս. ժողովք արա՛, զլուխ եպիսկոպոսաց և զլուխ վարդապետաց, և մեր բանն առաջի ձեր առնուք և աղէկ քննութեամբ մեզ բարի ճանապարհ ցուցանէք. որպէս սուրբ հարցն կանոնքն կու հրամայէ, « Առաջնորդ ըստ ժամանակին իւրոյ ստասցի զյառաջնորդութիւնն իւր »: Յայսմ ժամանակի ի վերջին յաստուածային օրինացն սառուցեալ են ազգք մարդկան. սառն ի վրայ սառի դնես՝ եղանակս ձմերան է, պինդ կու սառանայ. յերկուց կողմանց. ինչպէս որ Հոգին Սուրբ տնօրինէ՝ այնպէս արէք: Ի մեր յառաջին հարցն աւանդութեան կայր ի մեր մէջն՝ Սալմաստեցուն ի վեր⁴: Որ բան որ յառաջ եղել է՝ մերձաւորութեամբ, հիմի այլ թող լինի: Այս մեր Տէր Մարտիրոս եպիսկոպոսն հոգեւոր տիրոջն մօհրովն թուղտ եգիր ի միջիւս, որ բան Էջմիածնի աթոռոյն շահ և օգուտ է՝ զայն հաստատեց. կու խնդրեմք ի քո Սրբութենէդ, որ այն կարգին և սահմանքին վերայ ձեր ձեռնագրովն և ձեր ծաղկաւէտ մօհրովն մէկ լաւ թուղտ դրկես, որ մեր բանն աղէկ հաստատի. և թողութիւն տաս այս բանիս վերայ. զմեր խնդիրն անտես չառնես. հանապազ մեք սուրբ Էջմիածնի ծառայն եմք, և ի ձեր ծառայութեան կանգնել եմք հոգով և մարմնով. և զսուրբ Էջմիածնի մուտքն և զՆվիրկին

1. Քանի՜ հարիւրի կամ հազարի թուանշան է:

2. Այսինքն իբրեւ 40 կամ 80 տուն:

3. Թրք. ղերեւել, առատ արգելք:

4. Որ է Ստեփանոս Ն կաթողիկոս, 1542-51: